

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te PUTTE

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 11924

Instelling Vrije Basisschool

Directeur Dirk PEETERS

Adres Waverlei 22 - 2580 PUTTE

Telefoon 015-75.71.33

Fax 015-75.25.07

E-mail directie@vrijebasisschoolputte.be

Website www.vrijebasisschoolputte.be

Bestuur van de instelling VZW Kath. Ond. Regina Pacis

Adres Waverlei 22 - 2580 PUTTE

Scholengemeenschap Putte-Heist

Adres Peulisstraat 18 - 2580 PUTTE

CLB Vrij CLB Het Kompas

Adres Vijfhoek 1 A - 2800 MECHELEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 02-12-2016, 05-12-2016, 07-12-2016, 08-12-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 08-12-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 25-01-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Eddy LAMBERTS

Teamleden Frans DE BIE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Vaststellingen wiskundige initiatie en muzische vorming	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde	15
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming	18
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	21
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	21
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	22
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	24
4.1 Onderwijsaanbod	24
4.2 Leerbegeleiding.....	25
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	28
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	32
6.1 Wat doet de school goed?	32
6.2 Wat kan de school verbeteren?	32
6.3 Wat moet de school verbeteren?	33
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	34
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	34

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 **SAMENVATTING**

De Vrije Basisschool in Putte is dicht bij het centrum van de gemeente gelegen. Een groot deel van de school werd vernieuwd. Onder meer hierdoor beschikt de school over hedendaagse lokalen en over heel wat speel- en bewegingsmogelijkheden voor de kinderen. Vooral de polyvalente binnenruimte in de kleuterafdeling en de ruime speelplaatsen springen in het oog. De school biedt de leerlingen kansen om zich op velerlei vlakken te ontwikkelen.

De dagelijkse leiding van de school ligt in handen van een hardwerkende directeur. Hij kan hierbij beroep doen op twee geëngageerde zorgcoördinatoren en op een ijverig leerkrachtenteam. Allen zetten zich sterk in voor de leerlingen en zijn erg begaan met de verdere schoolontwikkeling.

Op basis van het vooronderzoek van 28 november 2016 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor de leergebieden wiskundige initiatie en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor wiskunde en muzische opvoeding de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding, het onderwijsaanbod en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van de regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de woonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in kleuterafdeling de resultaten van alle onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. De kleuteronderwijzers streven er in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen na. Ze baseren zich bij de planning en de bewaking van de inhoud van de lessen in groeiende mate op de doelen van het leerplan.

In de lagere afdeling voldoet het leergebied wiskunde. Het leergebied muzische vorming daarentegen voldoet niet omdat de onderwijzers de eindtermen in onvoldoende mate bereiken.

In de kleuterafdeling zorgt de thematische manier van werken ervoor dat alle leergebieden geïntegreerd aan bod komen. De kleuters krijgen gevarieerde leeractiviteiten aangeboden en krijgen kansen om via manipuleren, experimenteren en exploreren onder meer wiskundige en muzische inzichten te verwerven. Dagelijks voorzien de kleuteronderwijzers activiteiten waarbij ze de kleuters uitnodigen om te zingen, te ritmeren, versjes op te zeggen, te bewegen, te dansen, te tekenen of te schilderen. Zij willen zo de hele persoonlijkheidsontwikkeling van elke kleuter stimuleren.

Ondanks heel wat goede initiatieven liggen er in de kleuterafdeling ook werkpunten. De kleuteronderwijzers kunnen onder meer bij de planning van de thema's observatie- en remediëringsmomenten inbouwen en meer intentioneel aandacht besteden aan begripsvorming.

In de lagere afdeling realiseren de onderwijzers voor het leergebied wiskunde een vrij volledig en evenwichtig onderwijsaanbod. Doorgaans bieden de onderwijzers de leerinhouden aan vanuit realistische contexten. Tevens voorzien ze extra taken en ondersteuning om gepast te kunnen inspelen op de noden van de leerlingen. Meerdere onderwijzers zetten sterk in op actief leren en op het hanteren van gedifferentieerde werkvormen.

Voor de onderwijzers liggen er kansen bij het klasdoorbrekend organiseren van levensechte meetoefeningen via meetstands en -circuits. In sommige klassen is het aanbod aan bepaalde wiskundige didactische materialen beperkt wat het actief leren belemmert.

Voor het leergebied muzische vorming hebben de onderwijzers al heel wat vorming gevolgd. Het domein beeld is in de meeste klassen sterk uitgewerkt. De andere domeinen daarentegen krijgen, weliswaar leerkrachtafhankelijk, een veel mindere invulling. Globaal gezien is het aanbod in de verschillende klassen beperkt en is het weinig dekkend voor het bereiken van alle leerplandoelen. De onderwijzers organiseren zelden klasdoorbrekende muzische ateliers waarbij de leerlingen kunnen proeven van een ruimer aanbod en van de talenten van de verschillende onderwijzers. Aanvullend hebben de onderwijzers nood aan gelijkgerichte afspraken om de muzische competenties van de leerlingen op een kwaliteitsvolle manier te kunnen evalueren en erover te kunnen rapporteren.

Het kwaliteitsonderzoek naar de leerbegeleiding bevestigt dat de school een zorgzame school wil zijn waar kinderen met sociaal-emotionele of met leer- of ontwikkelingsproblemen kunnen rekenen op begeleiding en ondersteuning van het zorg- en leerkrachtenteam. Ook leerlingen met ontwikkelingsvoorsprong krijgen geregeld een aanvullend en uitdagend aanbod.

Groeikansen zijn er door de handelingsbekwaamheid van sommige leerkrachten als eerstelijns helper binnen de zorgwerking te vergroten. Er liggen eveneens opportuniteiten bij het maken van afspraken omtrent het aantal en het gebruik van foutenanalyses.

Het onderzoek van het onderwijsaanbod wijst uit dat het schoolteam met hulp van ouders, grootouders en oud-leerkrachten sterk inzet op milieubewustzijn, verkeersveiligheid en op een sportieve levensstijl. De teamleden investeren ook in talensensibilisering en in taalinitiatie Frans.

Groeimarge is er door de reguliere lessen Frans beter af te stemmen op de visie en de doelen van het leerplan. Tevens liggen er voor de leermeesters lichamelijke opvoeding kansen om de planning en de concrete uitwerking van hun lessen beter op elkaar af te stemmen.

Het onderzoek van het algemeen beleid toont aan dat er momenteel noodzaak is om de takenpakketten van de directeur en de zorgcoördinatoren duidelijker af te lijnen en te officialiseren. Het is aan het schoolbestuur om op dit vlak initiatieven te nemen en deze van nabij op te volgen. De directeur zou dan in de mogelijkheid komen om zich toe te leggen op de organisatorische en administratieve taken, terwijl de twee zorgcoördinatoren ruimte zouden krijgen om de pedagogisch-didactische thema's aan te sturen. Tevens zijn er vragen naar meer duidelijkheid omtrent de opvolging en de evaluatie van alle leerkrachten. In het kader van interne kwaliteitszorg grijpt de school onder meer de leerlingresultaten op allerlei toetsen aan om eventuele problemen in kaart te brengen, te evalueren en indien nodig ook bij te sturen. Toch liggen er nog kansen door de leerlingen van het zesde leerjaar officieel te laten deelnemen aan de koepeleigen eindtoets. Het schoolteam is dan in de mogelijkheid om hun resultaten te vergelijken met die van andere gelijkaardige scholen en krijgt zo wellicht een beter zicht op de globale onderwijskwaliteit binnen meerdere leergebieden.

Er is tevens nog groeimarge door vernieuwingen op schoolniveau uit te werken conform de principes van goed kwaliteitsmanagement en door de rapporteringspraktijk te actualiseren. Momenteel vinden leerlingen die het op cognitief vlak wat moeilijker hebben in het rapport weinig waardering voor aanwezige talenten en voor het geleverde werk.

Het onderzoek van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) van de leer- en werkomgeving wijst uit dat in deze school de deskundige ondersteuning om op dit vlak goed werk te leveren, voor een aantal aspecten ontbreekt. Ondanks het feit dat de directeur heel wat inspanningen levert om de schoolinfrastructuur te onderhouden als een goede huisvader, blijkt dat risico's en knelpunten niet altijd adequaat worden opgespoord en weggewerkt. De school krijgt dan ook een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Dit betekent dat de school drie schooljaren de tijd krijgt om de tekorten, die vermeld staan in het aparte verslag over BVH (zie verder), weg te werken.

Het onderzoek naar de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden en regelgeving toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert. Dit resulteert in een gunstig advies.

De onderwijsinspectie besluit deze doorlichting voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' met een 'gunstig advies' voor de kleuterafdeling en met een 'gunstig advies beperkt in de tijd' voor de lagere afdeling. Dat betekent dat het team van de lagere afdeling drie schooljaren de tijd krijgt om het tekort voor het leergebied muzische vorming weg te werken. De onderwijsinspectie voert dan een nieuwe controle uit.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Curriculum

- Onderwijsaanbod

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. In hun onderwijsaanbod verwerken zij activiteiten die gericht zijn op het verwerven van wiskundige begrippen en vaardigheden. De kleuters krijgen geregeld opdrachten die hen uitnodigen om ervaringen op te doen met onder meer meten, wegen, conservatie, één-één-relaties en rangschikken.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming in voldoende mate na. Ze zorgen voor een gevarieerd aanbod aan activiteiten binnen een geïntegreerde themawerking. Tevens waken ze erover dat de verschillende domeinen van het leergebied aan bod komen. De muzische aanpak van de kleuteronderwijzers stimuleert de kleuters om vanuit impressies op expressieve wijze vorm te geven aan gevoelens, gedachten, belevingen ... De kleuters krijgen in meerdere klassen kansen om met allerlei materialen en technieken te experimenteren en zo hun muzische talenten creatief te verkennen en te ontplooien.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Vaststellingen wiskundige initiatie en muzische vorming

Curriculum	Binnen gevarieerde thema's zorgen de kleuteronderwijzers voor een
Onderwijsaanbod	onderwijsaanbod dat afgestemd is op de leef- en belevingswereld van de
<i>Referentiekader</i>	kleuters. Naast de thema's die aansluiten bij de jaarkring werken de
<i>Planning</i>	kleuteronderwijzers ook thema's uit die nauw aansluiten bij de interesses van
<i>Evenwichtig en volledig</i>	de kleuters. Bij de planning van deze laatste thema's krijgen de kleuters
<i>Samenhang</i>	inspraak. Ze mogen in grote mate mee bepalen welke thema's ze willen
<i>Brede harmonische vorming</i>	uitwerken en welke inhouden en activiteiten ze tijdens een thema willen
<i>Actief leren</i>	verkennen of uitvoeren. De kleuteronderwijzers zijn vaak verbaasd over de
	waardevolle inbreng van de kleuters bij het uittekenen van een nieuw thema en
	de impact ervan op hun welbevinden en de betrokkenheid. Geregeld hielden
	zijzelf een heel goed gevoel over na de eindevaluatie van een door de kleuters
	aangebracht en uitgewerkt thema.

Door de thematische werking bekomen de meeste kleuteronderwijzers, tot op zekere hoogte, horizontale samenhang tussen de leergebieden. Deze manier van werken heeft eveneens als voordeel dat de kleuters in de meeste klassen impressies en inspiratie kunnen opdoen in de aanloop naar creatieve expressie.

Vrijwel alle kleuteronderwijzers maken er expliciet werk van om het lopende thema te visualiseren in het klasbeeld. Met onder meer een themahoek, boeken, prenten, foto's en andere ondersteunende attributen accentueren en verrijken ze het thema en creëren ze voor de kleuters mogelijkheden om zich optimaal in te leven.

De kleuteronderwijzers hanteren het leerplan als referentiekader om de planning en de uitwerking van hun onderwijsaanbod richting te geven. Voor het leergebied wiskundige initiatie ontwierpen de kleuteronderwijzers zelfs een gradueel opgebouwde leerlijn.

De verdeling van de leerplandoelen in deze leerlijn over de drie leerjaren stemt echter niet overeen met die van het elektronisch planningsinstrument dat de kleuteronderwijzers gebruiken bij de opmaak van hun agenda. Het gevaar bestaat dat onder meer de vierjarige kleuters hierdoor niet altijd de doelen aangeboden krijgen die voor hun leeftijd bestemd zijn.

Ondanks het feit dat de kleuteronderwijzers meer en meer met de leerplandoelen aan de slag gaan, is er nog een weg te gaan bij de verkenning en implementatie van alle leerplannen.

Bovendien zijn meerdere documenten, zoals bijvoorbeeld activiteiten- en hoekenfiches, opgemaakt vanuit een koepeleigen 'werk-plan' dat niet met leerplandoelen maar met ontwikkelingsaspecten werkt. Er liggen dan ook opportuniteiten om alle documenten gelijkgericht uit te werken om zo tot meer samenhang te komen. Tevens liggen er groeikansen om de bewaking van het globale aanbod sluitend en transparant te maken.

Een aantal kleuteronderwijzers vindt de huidige manier om dagelijks een agenda aan te maken via het elektronisch planningsinstrument omslachtig en tijdsintensief. Hierdoor blijft, volgens hen, 's avonds vaak niet veel tijd over om zich bezig te houden met de uitwerking van doelgerichte activiteiten en na te denken over zinvolle hoekenverrijking. Om tijd uit te sparen werken enkele kleuteronderwijzers zelfs met eigen doelen wat een werking met zin voor samenhang niet ten goede komt.

In meerdere klassen plannen de kleuteronderwijzers wekelijks activiteiten gericht op het stimuleren van wiskundige vaardigheden. Geregeld bieden zij, op basis van de geselecteerde doelen uit het leerplan, betekenisvolle en denkstimulerende opdrachten en spellen aan de kleuters aan.

Tevens leveren alle kleuteronderwijzers inspanningen om wiskundige en andere essentiële begrippen aan bod te laten komen. Ze beschikken hiervoor sinds kort over een inspirerende begrippenlijst. De kleuteronderwijzers hebben echter nog niet de gewoonte om bij de uitwerking van elk thema een aantal begrippen gericht op te nemen in de planning. Bovendien weten ze slechts in beperkte mate van elkaar wie aan welke begrippen werkt of al gewerkt heeft. Tevens gaat slechts een minderheid van de kleuteronderwijzers na of de kleuters alle voor hun leeftijd bestemde begrippen en wiskundige vaardigheden echt verworven hebben. Er is nog groeimarge door begripsvorming meer intentioneel aan bod te laten komen zodat onder meer de handelings- en verwoordingsmogelijkheden van de kleuters binnen het wiskundeonderwijs vergroot worden.

De kleuteronderwijzers ontwierpen een gradueel opgebouwde leerlijn voor wat betreft het gebruik van kalenders. De dagelijkse aandacht die uitgaat naar de kalenders zorgt ervoor dat de kleuters enig inzicht verwerven in de tijd en het weer. In sommige klassen zijn de kalenders echter moeilijk terug te vinden (bv. onder de vloer van een mezzanine of niet gegroepeerd in de onthaalhoek maar kriskras in het klasbeeld) waardoor ze aan efficiëntie en gebruiksvriendelijkheid inboeten.

In meerdere klassen liggen er opportuniteiten om via de kalenders meer tijdsbegrippen aan te brengen en te visualiseren (dag, nacht, ochtend, avond, voormiddag, middag, namiddag, vandaag, morgen, gisteren ...). Er is eveneens nog ruimte om bepaalde (reken)vaardigheden met de kalenders meer diepgaand in te oefenen (vooruit- en teruggellen, vooruit- en terugblikken ...). Tevens ontbreekt in enkele klassen een voorstelling van cyclische tijd.

Enkele kleuteronderwijzers houden de groei van de kleuters bij. Ondanks het waardevol karakter van de metingen liggen er nog kansen om samen met de kleuters diepgaander te reflecteren op de meetresultaten.

De meeste kleuteronderwijzers stimuleren de zelfwerkzaamheid en de zelfsturing van de kleuters door het oordeelkundig gebruik van onder meer een keuzebord. Binnen deze context liggen er voor sommigen nog uitdagingen om met stappenplannen, materialen met zelfcorrectie, constructieschema's, pictogrammen en hoekaanduidingen kleuters middelen aan te reiken om het eigen leerproces zelf in handen te nemen.

Het kleuterteam volgt een intensief en meerjarig nascholingstraject om zo alle onderdelen van het leergebied muzische vorming beter te leren kennen en te concretiseren in hun klaspraktijk. In de kleuterafdeling zijn al effecten merkbaar van de gevolgde nascholingen. Alle kleuteronderwijzers besteden gaandeweg meer aandacht aan het evenwicht tussen de domeinen van dit leergebied. Hierdoor krijgen de kleuters een breder palet aan muzisch-creatieve opdrachten aangeboden. De kleuteronderwijzers zorgen ervoor dat de kleuters geregeld en op gevarieerde wijze kunnen zingen, ritmeren, bewegen, versjes opzeggen, dansen, tekenen, schilderen, knutselen ... Het plezier dat de kleuters hierbij beleven bevordert hun creativiteit, zelfbeeld en welbevinden. Tevens groeit bij alle kleuteronderwijzers het besef dat ze bij het muzisch-creatief werk vooral aandacht dienen te besteden aan het proces (beschouwen en creëren) veeleer dan aan het product.

Tijdens de beeldende activiteiten mogen de kleuters in meerdere klassen experimenteren met diverse materialen en technieken. In sommige klassen is de creahoek ingericht als een atelier waar de kleuters kunnen schilderen, knutselen en modelleren.

De kleuteronderwijzers wisselen af in twee- en driedimensionaal werk. Ze stimuleren hierbij het creatief proces wat de kleuters de kans geeft om zich authentiek uit te drukken. Ook groepswerken komen voor. De kleuteronderwijzers creëren hiermee voor de kleuters kansen om zichzelf en anderen te ontdekken en te waarderen. Samen genieten en beleven staan hierbij centraal.

Sommige kleuteronderwijzers zijn bedreven om tijdens wisselmomenten op speelse wijze muzische en bewegingstussendoortjes aan bod te laten komen. Ze maken hiervoor gebruik van verschillende poppen, muziekinstrumenten en andere attributen en geven zo bijkomend invulling aan de domeinen dramatisch spel, muzisch taalgebruik, muzikale opvoeding en bewegingsexpressie.

De kleuteronderwijzers nemen soms deel aan culturele evenementen of organiseren deze zelf. Zo zijn er muzische activiteiten op schoolniveau, bijvoorbeeld onder de vorm van muzische projecten ('Kunst'), een schoolfeest of het bijwonen van een theatervoorstelling. Ook (klasdoorbrekend) poppenspel komt geregeld aan bod, vooral bij de jongere kleuters.

Eénmaal per week tijdens het 'opendeurtje' mogen de kleuters vlinderen van de ene naar de andere klas. Ze mogen dan zelf kiezen in welke klas ze willen spelen of aan welke georganiseerde activiteiten ze her en der willen deelnemen.

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	De meeste klassen geven een verzorgde, kindvriendelijke en functionele indruk. In alle klassen is een voldoende groot basisassortiment aan ontwikkelings- en spelmaterialen aanwezig. Omdat sommige klassen volgestouwd werden met allerhande materialen of te hoge kasten is de overzichtelijkheid of de bewegingsruimte er voor de kleuters beperkt. Hoeken die meer georiënteerd zijn op wiskundige initiatie komen wisselend voor. In sommige klassen ontbreekt een winkelhoek, waar de kleuters zouden kunnen tellen, sorteren, wegen en met geld omgaan. Bij de oudste kleuters is een permanent aanbod aan materialen aanwezig waarmee de kleuteronderwijzers de kleuters op wiskundig vlak kunnen stimuleren om onder meer te meten, te wegen, te vergelijken, te ordenen en te spiegelen. De kleuters mogen van deze materialen ook vrij gebruikmaken tijdens het zelfstandig spel. In de andere klassen is dit minder het geval. Sporadisch maken de kleuteronderwijzers ook gebruik van zandlopers, wekkers of een timer om kleuters vertrouwd te maken met bepaalde aspecten van tijd. Alle kleuteronderwijzers beschikken over een gamma aan puzzels. Binnen elke klasgroep zijn de puzzels gegradueerd in moeilijkheidsgraad. Groeimarge is er door ook andere speelleermaterialen in moeilijkheidsgraad te ordenen. In weinig klassen zijn getalbeelden terug te vinden. Bovendien zijn de getalbeelden die wel voorkomen niet altijd afgestemd op het getalbeeld dat de onderwijzers van het eerste leerjaar overwegend gebruiken. Voor muzische vorming is er een ruim aanbod aan gebruiks- en verbruiksmaterialen voorhanden. De kleuteronderwijzers beschikken ook over muziekinstrumenten. In sommige klassen zijn vooral ritme-instrumenten terug te vinden en is het aanbod aan en gebruik van klankinstrumenten veeleer beperkt. De verkleedhoeken zijn in de meeste klassen goed gevuld en attractief. De verkleedkleden dragen ertoe bij dat de kleuters zich kunnen inleven in het thema en zo andere persoonlijkheidskenmerken kunnen ontdekken en ontwikkelen. In sommige klassen ontbreekt een grote spiegel.
---	---

Meerdere kleuteronderwijzers zijn bedreven in het gebruik van actuele audiovisuele apparatuur en computerinfrastructuur. Ze slagen erin om met de doelen uit het leerplan 'media' aan de slag te gaan. Anderen hebben op dit vlak weinig ervaring. Bij sommige kleuteronderwijzers mogen de kleuters zelf experimenteren met 'media' en krijgen ze kansen om zich op die manier muzisch te uiten. In de meeste klassen zijn zelfgemaakte boeken of kaften met foto's terug te vinden. De kleuters grijpen er graag naar terug omdat ze aan de hand van die foto's onder meer kunnen vertellen over hun ouders, hun grootouders, hun woning ... of omdat ze zo kunnen terugblikken op activiteiten tijdens de voorbije thema's.

Alle kleuteronderwijzers organiseren toonmomenten of hangen het kleuterwerk op in de klas of in de gang. Ze bevorderen zo het welbevinden van de kleuters en geven de school een muzische uitstraling.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Bij de opmaak van de themaplanning hebben de meeste kleuteronderwijzers voor wiskundige initiatie al de gewoonte om essentiële leerplandoelen voorop te stellen als uitgangspunt voor allerlei wiskundige activiteiten. Het is echter nog geen gewoonte om in elke themaplanning structureel tijd en ruimte in te bouwen voor doelgerichte observaties, evaluaties en remediëring. Momenteel bestaat de kans dat er tijd verloren gaat vooraleer de kleuteronderwijzers problemen bij kleuters opmerken en deze gericht gaan bijwerken.

De meeste kleuteronderwijzers baseren zich voor beide leergebieden vooral op eigen observaties om zich een algemeen beeld te vormen van de ontwikkeling van de kleuters. De persoonlijke perceptie en deskundigheid zijn hierbij sterk bepalend. Bij gebrek aan eenduidige afspraken zijn er verschillen merkbaar in de wijze waarop en de intensiteit waarmee de kleuteronderwijzers observeren en evalueren.

Naast hun eigen observaties kunnen de kleuteronderwijzers van de oudste kleuters ook terugvallen op de resultaten die de kleuters op onderdelen van een genormeerde test behalen. De kleuteronderwijzers vergelijken de resultaten met de eigen observaties en bespreken markante problemen op het zorg- of tijdens het multidisciplinair overleg met onder meer de zorgcoördinator.

De evaluatie van de muzisch-creatieve realisaties van de kleuters gebeurt vooral tijdens het muzisch proces zelf of tijdens reflectiemomenten met de kleuters. De kleuteronderwijzers hebben expliciete aandacht om de muzisch-creatieve inspanningen en resultaten van de kleuters op een positieve manier te waarderen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Vanuit hun bekommernis voor het welbevinden en de betrokkenheid van elke kleuter hebben de kleuteronderwijzers oog voor een kindvriendelijk klasklimaat. Tevens draagt hun zorgzame, hartelijke en stimulerende begeleidingsstijl ertoe bij dat elke kleuter zich op een positieve wijze aangesproken voelt en zich verder kan ontwikkelen.

Meerdere kleuteronderwijzers zijn ervan overtuigd dat ze het leerproces op positieve wijze kunnen bevorderen door met de kleuters mee te spelen.

De kleuteronderwijzers staan meestal zelf in voor de eerstelijnszorg en creëren tijd en ruimte om kleuters met een ontwikkelingsachterstand te ondersteunen. Nog niet bij alle kleuteronderwijzers gebeurt deze eerstelijnszorg voldoende doelgericht en krijgt deze nogal eens invulling vanuit eigen aanvoelen.

Kwaliteitszorg

Momenteel hebben de kleuteronderwijzers nood aan uniforme afspraken, aansturing, coaching en opvolging om hun onderwijspraktijk, die vertrekt vanuit dominante leerplandoelen, verder vorm te geven.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De onderwijzers bereiken met hun leerlingen de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is evenwichtig en gradueel opgebouwd. De meeste onderwijzers besteden intentioneel aandacht aan samenhang en gedifferentieerde werkvormen. Ze volgen de leerlingen vrij goed op en nemen hun verantwoordelijkheid in de eerstelijnszorg. Ook de evaluatiepraktijk is voldoende doelgericht.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Om hun onderwijsaanbod te plannen en te concretiseren, nemen de onderwijzers de jaarplanning van hun onderwijsleerpakket grotendeels integraal over. Ze gaan ervan uit dat de consequente toepassing van dit leerpakket het bereiken van de leerplandoelen waarborgt. Tevens verwachten ze dat hierdoor de graduele opbouw en de samenhang binnen het wiskundeonderwijs gegarandeerd zijn.

Alle onderwijzers erkennen het belang om bij wiskundige activiteiten te vertrekken vanuit betekenisvolle, herkenbare situaties of realistische probleemstellingen. Indien op dit vlak de suggesties in het leerpakket voor de leerlingen weinig herkenbaar zijn, gaan ze op zoek naar betere alternatieven. In meerdere klassen zorgen de onderwijzers zo voor horizontale samenhang tussen het leergebied wiskunde en andere leergebieden.

In alle klassen is er ruime aandacht voor de domeinen getallenkennis, hoofdrekenen en cijferen. De onderwijzers vinden in hun leerpakket heel wat suggesties en oefeningen om binnen deze domeinen een breed en evenwichtig aanbod te plannen en te realiseren.

In de onderbouw bestaat de kans dat de verschillende voorstellingen van getalbeelden de leerlingen belemmeren om tot een goed inzicht en adequate rekenvaardigheden te komen.

Op schoolniveau werden afspraken gemaakt omtrent specifieke accenten, onder meer voor kloklezen, het aanleren van de tafels, splitsoefeningen en voor het maken van extra oefeningen op meten en metend rekenen.

Binnen het domein meten en metend rekenen liggen er mogelijkheden om het aanbod aan realistische meetoefeningen te verhogen. Het vormt een werkpunt voor het schoolteam om binnen deze domeinen klasdoorbrekend te werken, onder meer met de organisatie van meetstands en -circuits, zodat de wiskundige expertise die onder de onderwijzers aanwezig is op grotere schaal kan ingezet worden.

Ook is er nog groeipotentieel om meetresultaten aan te grijpen als middel om diepgaand met de leerlingen te reflecteren over de eigen opgedane kennis, strategieën, rekenvaardigheden ... en die van anderen.

Alle onderwijzers stimuleren bij hun leerlingen de gewoonte om bij het maken van rekenoefeningen met schatten of het maken van een proef na te gaan of een oplossing wel realistisch en correct is.

In sommige klassen kunnen de leerlingen, na het maken van oefeningen, hun resultaten controleren met behulp van een correctiesleutel of met een rekenmachine.

Het intentioneel aanleren van heuristieken en algoritmes is leerkrachtafhankelijk.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

In de meeste klassen zijn basismaterialen aanwezig om de leerlingen via manipuleren en verwoorden tot de vooropgestelde inzichten te laten komen. Toch is het een werkpunt voor de school om op basis van de materialenlijst in het leerplan na te gaan of alle materialen die nodig zijn om onder meer te rekenen, te meten, te wegen, te vergelijken en met breuken te werken in alle klassen in voldoende mate aanwezig zijn. De onderwijsinspectie stelde vast dat het aanbod aan dergelijke materialen in sommige klassen beperkt is en dat hierdoor de mogelijkheden voor de leerlingen om op concrete wijze te leren beperkt zijn. In meerdere klassen ontbreken eveneens getallenassen, een digitale klok, oefenklokken met geïntegreerde wijzers, plaatswaardemateriaal (bv. honderdveld) of de schooleigen voorstellingen van splitsoefeningen (worstoefeningen).

De plaats en de aanwezigheid in het klasbeeld van wandplaten met heuristieken en algoritmes (rekenstrategieën) waar de leerlingen visueel op kunnen terugvallen bij het oplossen van oefeningen verschilt van klas tot klas. Eenduidige afspraken hieromtrent ontbreken. Tevens werden op schoolniveau weinig afspraken gemaakt om, bij afwezigheid van essentiële wandplaten, de belangrijkste leerstofonderdelen beknopt weer te geven in een naslagwerk waar de leerlingen bij problemen kunnen op terugvallen.

Overzichten met gradueel opgebouwde referentiematen zijn in alle klassen terug te vinden. Het vormt een aandachtspunt voor de onderwijzers om erover te waken dat ze de referentiematen niet alleen abstract maar ook met concrete voorwerpen presenteren. De inhoud van enkele geafficheerde referentiematen verschilt soms van datgene wat het leerplan hieromtrent aangeeft. Zo voegen de onderwijzers maten toe die niet in het leerplan vermeld staan.

De onderwijzers maken gebruik van de digitale borden om het wiskundeonderwijs aantrekkelijk te maken voor de leerlingen. Het gebruik van ondersteunende digitale leermiddelen (computers, rekenmachines...) om wiskundige vaardigheden, inzichten en begrippen tijdens de lessen verder in te oefenen, uit te breiden of te remediëren, heeft in een aantal klassen nog groeikansen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Vooraf met toetsen uit het onderwijsleerpakket, eigen toetsen en met de toetsen van het leerlingvolgsysteem brengt het schoolteam de resultaten voor wiskunde in kaart. Leerkrachtafhankelijk gaan de onderwijzers geregeld de oorzaak van fouten na. De onderwijzers die dit doen slagen erin om bepaalde problemen te detecteren en al dan niet met hulp van een zorgleerkracht weg te werken. Meestal maken ze er werk van om de analyses niet alleen op het niveau van de individuele leerling te beoordelen maar ook op klasniveau. Ze gaan zo na welke leerlingen bepaalde vooropgestelde doelen niet bereiken en voorzien voor hen een passende remediëring.

De gewoonte die vroeger in de school aanwezig was om bij alle onderwijzers geregeld de gemaakte foutenanalyses op te vragen, in te zamelen en te bespreken, is weggefallen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De meeste onderwijzers zorgen voor goed opgebouwde leergesprekken met een adequate vraagstelling zodat de leerlingen snel wiskundige inzichten kunnen opbouwen. In meerdere klassen slagen ze er zelfs in om, na een korte instructie, de leerlingen die de leerinhouden begrepen hebben vlug aan het werk te zetten. Ze maken hiervoor gebruik van de differentiatiemogelijkheden in het onderwijsleerpakket om vooral te differentiëren op niveau (moeilijkheidsgraad) en op tempo.

Enkele andere onderwijzers hanteren echter een veeleer saaie, frontale onderwijsstijl waarbij ze zelf veel aan het woord zijn. Vaak duurt hun instructie erg lang waardoor de aandacht van de leerlingen zienderogen slinkt. Het zijn vooral deze onderwijzers die niet altijd de kansen aangrijpen om tijdens de les, of zelfs al tijdens de instructiefase, te gaan differentiëren. Bij deze onderwijzers zijn de mogelijkheden voor de leerlingen om zelf op actieve en interactieve wijze aan de slag te gaan én te leren van elkaar veeleer beperkt.

Naast de vaste lesmomenten organiseren de onderwijzers geregeld ook zelfstandig werk. De leerlingen krijgen dan leuke, uitdagende opdrachten aangeboden of kunnen leerstof oefenen die niet helemaal verworven is. Tijdens deze individuele werkmomenten hebben de onderwijzers de gewoonte om leerlingen met specifieke zorgnoden zelf te remediëren.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De onderwijzers bereiken de eindtermen van muzische vorming met hun leerlingen in onvoldoende mate. Het onderwijsaanbod van muzische vorming is onvoldoende evenwichtig, volledig en samenhangend. Het is in beperkte mate afgestemd op de kerngedachten van de eindtermen. De evaluatiepraktijk is onvoldoende doelgericht en breed. De rapporteringspraktijk is momenteel niet in staat om de evolutie van de talenten van de leerlingen voldoende ontwikkelingsgericht te expliciteren.

Curriculum	Muzische vorming is al enkele jaren op rij een schoolprioriteit. De afgelopen jaren stond het domein beeld in de focus. Dit jaar zijn muziek en beweging prioritair. Het team koos ervoor om het domein beeld eerst te behandelen. Dit is een opvallende keuze, omdat het domein beeld altijd al dominant in het onderwijsaanbod aanwezig was. Muziek kreeg een redelijke aandacht, maar de domeinen drama, beweging, muzisch taalgebruik en media kwamen onvoldoende aan bod. Dit onevenwicht is op het moment van de doorlichting bij een aantal onderwijzers zeker nog niet weggewerkt. De onderwijzers gaven een aanzet om het onderwijsaanbod, in de eerste plaats voor beeld, in kaart te brengen en te bewaken.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

Het team kreeg bij de implementatie van het leerplan waardevolle ondersteuning van externe specialisten en van de zorgcoördinator. Leerkrachtafhankelijk stemt het team het onderwijsaanbod voor muzische vorming nu gaandeweg meer en meer af op de leerplandoelen. De onderwijsinspectie stelt vast dat de implementatie niet bij alle onderwijzers het vooropgestelde effect heeft en stelt twee snelheden vast. Een aantal onderwijzers, zowel jonge als ervaren, heeft de visie van het leerplan wel degelijk begrepen en handelt ernaar. Andere onderwijzers hebben hun visie op het leergebied amper bijgesteld en klampen zich vast aan een gedateerde, productgerichte, leerkrachtgestuurde en weinig creatieve benadering van het leergebied. Sommige onderwijzers zien de vormende waarde van muzische vorming niet in en vinden activiteiten in het kader van het leergebied een vorm van tijdverlies.

De kwaliteit van de planning vertoont onderlinge verschillen. In enkele klassen zijn in de agenda's van de leerkrachten amper sporen terug te vinden van muzisch-creatieve activiteiten binnen de minder dominante domeinen. Sommige onderwijzers baseren hun lessen op het leerplan, andere op eigen doelen. Dergelijke manier van werken bemoeilijkt de bewaking van het globale aanbod op schoolniveau en belemmert een transparante en gelijkgerichte aanpak.

Enkele onderwijzers versterken de horizontale samenhang tussen de domeinen door deze geïntegreerd aan te bieden. Ook benutten sommige onderwijzers mogelijkheden om muzische vorming te integreren in andere leergebieden en activiteiten. Soms missen de onderwijzers kansen om datgene wat de leerlingen aanmaakten functioneel in te zetten binnen andere muzische domeinen. De meeste onderwijzers hebben een beperkt zicht op de verticale samenhang tussen de verschillende leerjaren.

Het schoolteam ondernam initiatieven om de ouders te informeren over de gewijzigde visie op en de aanpak van muzische vorming. De ouders weten nu dat het accent tijdens de lessen vooral ligt op het muzisch proces veeleer dan op het product.

Ondanks de ommezwaai hebben enkele onderwijzers het nog steeds moeilijk om de leerlingen vrijuit te laten exploreren en experimenteren. Bij hen ligt de klemtoon nog teveel op technieken en materialen en te weinig op de creativiteit wat vaak resulteert in stereotiepe leerlingenwerkjes. In sommige klassen nemen textiele werkvormen als breien en naaien heel wat kostbare lestijd in beslag.

Heel wat onderwijzers beperken de lessen muziek tot het zingen van liedjes. Gebruik van ritme- en klankinstrumenten is leerkrachtafhankelijk. Klankinstrumenten gebruiken de meeste onderwijzers niet. Ook de inschakeling van partituren is beperkt. Drama en muzisch taalgebruik richten zich in enkele klassen uitsluitend op de memorisatie van versjes.

De meeste onderwijzers zorgen ervoor dat ze ook in andere activiteiten en leergebieden muzische klemtonen leggen. Zo zette de school enkele jaren geleden samen met scholen uit andere Europese landen een Comeniusproject op. Dit project gaf aanleiding tot heel wat muzische activiteiten. De impact ervan is nog steeds voelbaar in de school.

Tijdens de schoolfeesten krijgen muzische activiteiten een centrale plek. Onderwijzers werken ook samen met de lokale Wereldwinkel en een rusthuis. Dit levert een aantal waardevolle muzische initiatieven op.

Op geregelde tijdstippen mogen de leerlingen tijdens de middagpauze op de speelplaats muziek beluisteren en dansen.

Sommige onderwijzers doen hun best om leerlingen die les volgen aan de muziekacademie hun talenten te laten demonstreren in de klas.

De onderwijzers bieden de leerlingen de kans om culturele voorstellingen bij te wonen, zowel in als buiten de school. Meestal betreft het theatervoorstellingen. Muziek- en dansvoorstellingen komen zelden in het aanbod voor.

De meeste onderwijzers richten effectief minder lestijden muzische vorming in dan wat de eigen koepel vooropstelt. Sommige onderwijzers vervangen lestijden muzische vorming door lessen van een ander leergebied.

De meeste klassen en gangen worden nog niet optimaal als expositieruimte gebruikt. Een aantal onderwijzers heeft – hoewel hun (parallel)collega's vragende partij zijn - niet de gewoonte om klasdoorbrekend te werken. Enkele onderwijzers kiezen ervoor om enkel binnen de eigen klas te werken. Sommige onderwijzers uiten de behoefte om vaker formeel te overleggen en om aansluitend bindende afspraken te maken en deze vast te leggen.

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	Leerkrachtafhankelijk schakelen de onderwijzers ICT-middelen in om hun lessen muzische vorming, in functie van beschouwen en creëren, meer te onderbouwen of meer uitnodigend te maken. Het materialenaanbod voor onder meer muziek en drama is aan een inhaalbeweging toe. De verspreide ligging van een paar parallelklassen belemmert een vlotte klasdoorbrekende werking.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De onderwijzers hebben moeite om kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes binnen dit leergebied breed te evalueren. In de rapporteringspraktijk opteert het team momenteel voor cijferscores en tracht het hiermee zowel het proces, het product, en de leer- en werkhouding te evalueren. Er rijzen binnen het team echter vragen om muzische vorming op een andere manier te gaan evalueren. Slechts enkele onderwijzers hebben kennis van alternatieve evaluatievormen. Deze onderwijzers hebben al de gewoonte om aan de leerlingen bij het begin van elke les essentiële doelen te expliciteren. Ze maken gebruik van tussentijdse procesevaluatie om de leerlingen tijdens het proces bij te sturen. Soms mogen hun leerlingen met zelf- of peer-evaluatie muzisch-creatief werk kritisch beoordelen. De knowhow van deze onderwijzers vormt een inspiratiebron om de evaluatie- en rapporteringspraktijk bij te sturen en een meer eigentijds karakter te geven.
Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i>	In het rapport geven de onderwijzers feedback met een cijfer en een mediaan. De klemtoon ligt hierbij op het domein beeld. Over de andere domeinen rapporteren de onderwijzers zelden. Bij het cijfer horen geen vooropgestelde doelen. Ook voegen de onderwijzers weinig verhelderende geschreven commentaar toe waardoor de talenten van de leerlingen niet altijd duidelijk tot uiting komen. Enig tegengewicht is de bespreking van de leerlingen tijdens de oudercontacten. Momenteel geeft het rapport geen feedback over de evolutie van de muzische talenten van de leerlingen.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	In sommige klassen krijgen de leerlingen de kans om elkaar te helpen en te inspireren als ze in groepjes samenwerken. De onderwijzers geven er de leerlingen voldoende impulsen om probleemoplossend aan de slag te gaan en hanteren een begeleidende en stimulerende lesgeefstijl. Het leerkrachtenteam heeft nog niet de gewoonte om geregeld klasdoorbrekende muzische ateliers te organiseren. De leerlingen krijgen zo weinig mogelijkheden om te proeven van een ruimer aanbod en van alle muzische talenten die aanwezig zijn binnen het team.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Ondanks de vele nascholingstrajecten geven sommige onderwijzers aan dat ze minder vertrouwd zijn met bepaalde domeinen van muzische vorming en dat ze moeite hebben om de bijhorende leerplandoelen vorm te geven. Tegelijk stelt de onderwijsinspectie vast dat een aantal onderwijzers over een specifieke muzische expertise beschikt. Voor elk domein zijn er in de school leerkrachten die de ontwikkeling van dat domein mee op gang zouden kunnen trekken. Momenteel geven sommige onderwijzers met een muzisch atelier een eerste aanzet om die expertise complementair aan te wenden. Toch blijven er nog tal van groeikansen.

De leermeester lichamelijke opvoeding bezorgde de onderwijzers een bundel met ideeën in functie van bewegingsexpressie. Enkele onderwijzers gingen er al mee aan de slag.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op tamelijk systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na maar ze is hierin onvolledig. De deskundige ondersteuning die hiervoor is vereist, ontbreekt soms. De externe dienst deed in de afgelopen twee jaar geen rondgang en leverde dan ook geen rondgangsverslag af. Uit de resultaten van beschikbare controles blijkt dat er enkele belangrijke tekorten werden opgemerkt op het vlak van de compartimentering. Zij zijn in het brandpreventieverslag van de brandweer van Putte van 2007 opgenomen en worden daarna met klem herhaald in het brandpreventieverslag van 2013. Deze tekorten zijn niet weggewerkt. De nieuwe preventieadviseur is pas aan de opleiding begonnen en beschikt structureel over te weinig tijd om zijn opdracht uit te voeren. Zijn betrokkenheid in het aankoop- en indienststellingsbeleid van de school is niet in een procedure uitgeschreven. De preventieadviseur ondertekende de bestelformulieren niet. De school beschikt niet voor elk toestel over een indienststellingsverslag. Alle lesplaatsen werden tijdens de doorlichting bezocht. Tijdens het schoolbezoek stelde de onderwijsinspectie vast dat niet alle toiletten voor dames en heren gescheiden zijn, en dat niet alle toiletten voor jongens en meisjes van de lagere afdeling gescheiden zijn. De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De onderwijsinspectie vertrouwt erop dat het vereiste beleidsvoerend vermogen aanwezig is. Het moet mogelijk zijn de oplossing van de tekorten op eigen kracht vorm te geven.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure voor de definitieve uitsluiting, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja

Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Onderwijsaanbod

Doelgerichtheid De visie van de school op goed onderwijs sluit nauw aan bij de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen. Het schoolteam stelt een brede vorming, actief leren, zorgbreedte, samenwerking en samenhang voorop. De vertaalslag van deze visie naar de praktijk is nog volop bezig en verloopt nu en dan moeizaam. Dat komt omdat sommige teamleden niet overtuigd zijn van de meerwaarde van de vernieuwingen wat de concretisering ervan bemoeilijkt.

Ondersteuning De twee zorgcoördinatoren fungeren als aanspreekpunten als het gaat over leerbegeleiding of andere pedagogisch-didactisch thema's. Alle klasleerkrachten kunnen bij hen terecht voor onder meer raad en ondersteuning bij de optimalisatie of bijsturing van de klaspraktijk.

Vanuit de scholengemeenschap en de pedagogische begeleidingsdienst van de eigen koepel worden geregeld initiatieven ontplooid om schoolteams mee te laten evolueren met de hedendaagse tendensen binnen het onderwijs. Op gezamenlijke overlegmomenten en pedagogische studiedagen krijgen directies, zorgcoördinatoren en leerkrachten kansen om expertise uit te wisselen en te leren van elkaar.

Doeltreffendheid Met allerlei acties wil het schoolteam bereiken dat alle leerlingen op een veilige manier deelnemen aan het dagelijkse verkeer. Aangestuurd door enerzijds een werkgroep en anderzijds door een schooleigen leerlijn organiseert het team al van in de kleuterafdeling, initiatieven gericht op onder meer fietsvaardigheden, op verkeersveiligheid en op de kennis van het verkeersreglement.

Via meerdere initiatieven zet het team de leerlingen aan tot meer milieubewustzijn. Zo spoort het de leerlingen aan om afval te vermijden, te sorteren en te composteren. Tevens leert het de leerlingen hoe ze op gezonde wijze groenten kunnen telen en hoe ze zorg kunnen dragen voor dieren (kippen en konijnen).

Het team betreft ouders, grootouders en oud-leerkrachten bij de werking van de school. Geregeld doet het een beroep op hen onder meer als leesouders, tuinmoekes, breigrootmoekes of ter vervanging van zieke teamleden.

Het schoolteam profileert de school ook als een sportieve school. Naast de reguliere lessen bewegingsopvoeding en een aantal sportieve nevenactiviteiten nemen vrijwel alle leerlingen ook deel aan de actie 'one mile a day'.

Van in de laatste kleuterklas krijgen de leerlingen geregeld lessen taalinitiatie Frans. Het schoolteam beoogt met deze lessen dat de leerlingen zin krijgen om een andere taal te leren. Vooral met speelse of muzisch-creatieve activiteiten dagen ze de kinderen uit om mee te doen, na te bootsen en open te staan voor de Franse taal.

Ontwikkeling De reguliere lessen Frans in de derde graad van de lagere afdeling zijn aan opwaardering toe. De nadruk binnen de lessen Frans ligt teveel op woordenschat en grammatica. Hierbij gaan erg veel tijd en energie naar de bevordering van schriftelijke vaardigheden waardoor de mondelinge te weinig kansen krijgen. Er liggen voor de betrokken leerkrachten, conform de uitgangspunten van het leerplan, heel wat kansen om met behulp van eenvoudige communicatieve structuren de leerlingen in staat te stellen om op een beperkt niveau en in een aantal concrete situaties in het Frans te communiceren. Ook de evaluatie- en rapporteringspraktijk strookt niet met de visie van het leerplan.

De planning, de uitwerking en de aanpak van de lessen bewegingsopvoeding lopen bij de twee leermeesters lichamelijke opvoeding merkbaar uiteen. Hun visies hieromtrent verschillen wat tot gevolg heeft dat de continuïteit en de graduele opbouw niet gegarandeerd zijn. Een dergelijke situatie is weinig wenselijk en vraagt om reflectie.

In de lagere afdeling ontbreken enkele afspraken omtrent de aanwezigheid in het klasbeeld van belangrijke tijd- en ruimtekaders (maquettes, plattegronden, kalenders, kaarten, levenslijn, eeuwenband ...) en essentiële wandplaten met oplossingsstrategieën. Soms verdwijnen deze snel uit het klasbeeld nadat een thema werd afgerond. Vooral voor wat betreft de wandplaten met oplossingsstrategieën hebben de onderwijzers de mogelijkheid om bijkomende afspraken hieromtrent op te nemen in onder meer de schooleigen planning waarmee ze aantonen dat ze de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren nastreven.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Het schoolteam ontwikkelde een visie die richtinggevend is voor de uitbouw van een hedendaags zorgbeleid. Het team beschikt hiermee over handvatten om onder meer de leerbegeleiding terdege en op een eigentijdse manier vorm en inhoud te geven. De taakinvullingen van de klasleerkrachten, de zorgcoördinatoren en de zorgleerkrachten binnen deze visie zijn transparant en goed omschreven. Toch zijn er leerkrachten die deze visie niet helemaal onderschrijven. Hierdoor zijn er in de verschillende klassen verschillen merkbaar bij de concretisering van de visie, wat resulteert in breukvlakken op het vlak van samenhang en gezamenlijke doelgerichtheid.

Ondersteuning Binnen de huidige schoolafspraken zijn de klasleerkrachten verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg.

De meeste klasleerkrachten hebben oog voor differentiatie en maken er werk van om hun leerlingen, elk op eigen niveau, te ondersteunen en bij te werken. Sommige leerkrachten slagen erin om met behulp van onder meer goede foutenanalyses problemen bij leerlingen doelgericht af te bakenen en er een oplossing aan te geven. Deze leerkrachten maken gebruik van zelfstandig en van groepswork om leerlingen met leer- of ontwikkelingsproblemen gericht te remediëren of om hen extra inoefenkansen aan te reiken. Ook sterkere leerlingen krijgen van hen extra uitdagende opdrachten. Andere leerkrachten hebben nog een weg af te leggen om met gedifferentieerde werkvormen leerlingen met leermoeilijkheden doelgericht bij te werken.

De klasleerkrachten kunnen in hun opdracht als eerstelijns helper, indien nodig, de hulp inroepen van het zorgteam. De meeste klasleerkrachten appreciëren in hoge mate de bekwame ondersteuning die ze krijgen van dit team. Ze geven aan dat het zorgteam tijd noch moeite spaart om hen met raad en daad bij te staan in de zoektocht naar oplossingen voor leer- en ontwikkelingsproblemen. De zorgcoördinatoren fungeren ook als vertrouwenspersonen bij wie de leerkrachten terecht kunnen met vragen en persoonlijke besommeringen.

De leer- en ontwikkelingsproblemen die een meer diepgaande analyse vereisen, komen op het multidisciplinair overleg aan bod. Op dit overleg zoeken alle relevante betrokkenen naar gepaste maatregelen en oplossingen. Zo mogen een aantal leerlingen, in overleg met de ouders, gebruik maken van een redicodis-maatregel (redicodis staat voor remediëren, differentiëren, compenseren en dispensereren). Voor enkele andere leerlingen voorziet het schoolteam curriculumdifferentiatie of schakelt het externe hulp in. Het is een doordachte keuze van het team om zo weinig mogelijk leerlingen te laten zittenblijven.

Bij de overgang van de kleuter- naar de lagere afdeling organiseren de klasleerkrachten van de derde kleuterklas en het eerste leerjaar integratieactiviteiten. De betrokken leerkrachten leveren de nodige inspanningen om de overgang zo vlot mogelijk te laten verlopen. Tevens hebben de leerkrachten van het eerste leerjaar al tal van waardevolle aspecten uit de kleuterwerking overgenomen: kalenders, onthaalmoment, hoekenwerk, keuzebord, werking met moetjes en magjes ... De werking van het eerste leerjaar is voor de kleuters herkenbaar wat de integratie vergemakkelijkt. Groeimarge is er door in overleg en op basis van de leerplandoelen éénduidige afspraken te maken omtrent over onder meer essentiële begripsvorming, getal- en letterbeelden, de graduele opbouw van kalenders en de didactische aanpak. Hierbij is het wenselijk dat de betrokken leerkrachten didactische vervroeging in de kleuterafdeling proberen te vermijden.

De leerkrachten hebben aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van hun leerlingen. Tevens lopen in vrijwel alle klassen initiatieven om de leerlingen op sociaal-emotioneel vlak op te volgen en houvast te bieden. In de school is het schoolteam alert voor pestgedrag en tracht het snel en adequaat op te treden wanneer leerlingen of ouders een vorm van pestgedrag melden.

Doeltreffendheid De meeste klasleerkrachten nemen hun taak als eerstelijns helper plichtsbewust op. Slechts enkele leerkrachten missen handelingsbekwaamheid om hun leerlingen gepast te ondersteunen en indien nodig ook te remediëren. De vragen van deze leerkrachten naar ondersteuning door zorgleerkrachten beogen meer het eigen comfort dan dat ze gericht zijn op de versterking van de leerbegeleiding in hun klas.

Er liggen in meerdere klassen van de lagere afdeling groeikansen om na een (korte) instructiefase geregeld te kiezen voor heterogene groepen, waarbij de sterkere leerlingen op georganiseerde wijze de mogelijkheid krijgen om de zwakkere te helpen. Klasleerkrachten krijgen zo meer tijd om in te spelen op de meer specifieke zorgvragen van leerlingen. Tevens liggen er nog opportuniteiten bij de organisatie van co-teaching waarbij één van de betrokken leerkrachten zich meer intensief kan bezighouden met de leerlingen die het moeilijk hebben. Bij co-teaching werken twee leerkrachten in één klaslokaal als gelijkwaardige partners samen om zoveel mogelijk leerlingen de doelstellingen van een les of een lessenpakket te laten halen.

De zorgcoördinatoren maken goed gebruik van de mogelijkheden die het leerlingvolgsysteem biedt om de leerlingen met zorgvragen over de leerjaren heen op te volgen. Het vormt voor hen echter een uitdaging om het leerlingvolgsysteem voor alle leerkrachten transparant en gebruiksvriendelijk te houden zodat ieder snel de benodigde informatie kan terugvinden. De waarde van het leerlingvolgsysteem dreigt anders verloren te gaan. Binnen deze context kan het leerkrachtenteam nog groeien in de formulering van een juiste zorgvraag vanuit het kind, zodat het zorgteam gepast kan inspelen op de noden die worden aangekaart.

Het zorgteam is aanwezig bij de overgangsgesprekken. Deze werkwijze zorgt ervoor dat alle waardevolle informatie over leerlingen bij een volgende leerkracht geraakt en dat er geen tijd verloren gaat in de verderzetting van het remediëringsproces van leerlingen.

De school investeert in een positieve samenwerking met ouders en externe zorgverstrekkers om samen te zoeken naar passende ondersteuning voor de leerlingen indien daar nood aan is.

Ontwikkeling Het vormt een uitdaging voor de school om via gerichte initiatieven alle leerkrachten sterker te maken bij het uitvoeren van hun opdrachten binnen de zorgwerking.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het dagelijks beleid van deze school ligt in handen van een hard werkende directeur. Alle leerkrachten waarderen het vele werk dat hij plichtsbewust verzet om de school op organisatorisch en op administratief vlak draaiende te houden. Als een goede huisvader staat hij ook in voor het onderhoud van het hele schooldomein. Omwille van de aankomende verbouwingen en de vele bekommernissen die een school van deze grootte met zich meebrengen, spendeert hij heel wat tijd aan de uitvoering en opvolging van praktische taken. In overleg met de directeur nemen de twee zorgcoördinatoren het pedagogisch-didactische beleid voor hun rekening; de ene in de kleuter-, de andere in de lagere afdeling. Op dit ogenblik is het voor het schoolteam echter niet duidelijk wie welke verantwoordelijkheid binnen de pedagogisch-didactische werking van de school heeft en wie de veranderingstrajecten op de klasvloer opvolgt. Langs de ene kant geeft de directeur veel vrijheid aan de zorgcoördinatoren om allerlei initiatieven te ontwikkelen, langs de andere kant probeert hij toch te sturen en de touwtjes in handen te houden. Een situatie die soms contraproductief werkt.

Naar de toekomst toe liggen er opportuniteiten om, in het belang van de verdere schoolontwikkeling, de samenwerking die er nu tussen de directeur en de zorgcoördinatoren is beter te structureren en te officialiseren. Het schoolbestuur heeft zich geëngageerd om hieraan mee te werken. Het wil krijtlijnen uittekenen zodat binnen bijvoorbeeld een kernteam de takenpakketten van de directeur en van de zorgcoördinatoren beter afgelijnd worden. In elk geval dringt de noodzaak zich op dat het schoolbestuur nadenkt over het toekennen aan de zorgcoördinatoren van een mandaat als beleidsondersteuners. Aangestuurd door en onder supervisie van het schoolbestuur ontstaat dan de mogelijkheid om de organisatorische en administratieve taken toe te vertrouwen aan de directeur en de pedagogisch-didactische aan de twee zorgcoördinatoren/beleidsondersteuners. Tevens dient het schoolbestuur mee te zoeken naar een antwoord op de vraag wie het functioneren van de leerkrachten gaat aansturen, opvolgen en evalueren.

Sinds dit schooljaar werden in de lagere afdeling twee werkgroepen opgericht die op pedagogisch-didactisch vlak binnen de leergebieden wiskunde en muzische vorming voorbereidend werk leveren. Groeimarge is er door ook kleuteronderwijzers te betrekken bij deze werkgroepen.

De directeur en de zorgcoördinatoren kunnen terugvallen op een leerkrachtenteam dat zich betrokken voelt bij de verdere ontwikkeling van de school. Tevens hebben de meeste leerkrachten oog en oor voor elkaar en springen ze indien nodig voor collega's in de bres.

Visieontwikkeling Het pedagogisch project dat terug te vinden is in de schoolbrochure stemt niet meer overeen met wat leeft binnen het schoolteam. De accenten die het team nu belangrijk vindt -onder meer een krachtige leeromgeving, afstemming op de behoeften van de leerlingen, samen school maken, talentontwikkeling- zijn in de tekst in de schoolbrochure vrijwel niet herkenbaar.

De voorstellingen van het nieuwe ideeëngoed door middel van een 'groeiboom' en een kleurrijke, aantrekkelijke flyer (met items als: bewegen is fun, verstandig en veilig in het verkeer, elk kind is waardevol, een ruime groene speelomgeving, zorg voor het milieu ...) vragen naar een groter bereik.

Het schoolteam zet tevens in op waardenopvoeding. Geregeld komen de figuren van Waardje en Voltje de leerlingen er attent op maken dat samenleven niet altijd gemakkelijk is en dat alle leerlingen gemaakte afspraken en normen dienen te respecteren. De initiatieven 'Pluimpjesman/-meid' en 'toonman/-meid' zorgen ervoor dat de leerlingen elkaar weten te waarderen. De huidige aanpak werpt vruchten af, wat ervoor zorgt dat het welbevinden van de leerlingen in deze school vrij hoog is.

Besluitvorming De directeur zet in op een participatief leiderschap en creëert kansen voor inspraak en overleg. Hij staat open voor constructieve voorstellen. Meerdere leerkrachten zouden het besluitvormingsproces graag wat sneller zien verlopen en pleiten voor een kortere aanpak tijdens de beslissingsfase.

Sommige leerkrachten gaan niet altijd akkoord met de richting die de meerderheid binnen het hele team op pedagogisch-didactisch vlak wil uitgaan. Dit zorgt soms voor spanningen. Tevens belemmeren deze teamleden nogal eens klasdoorbrekende initiatieven, het streven naar meer gelijkgerichtheid en remmen ze de progressieve koers die de meeste leerkrachten willen varen af. Momenteel zijn binnen dit leerkrachtenteam op pedagogisch-didactisch vlak duidelijk twee snelheden merkbaar. Alle leerkrachten dienen zich er van bewust te zijn dat hedendaags onderwijs vooral teamwerk is.

Kwaliteitszorg In het kader van interne kwaliteitszorg ontwikkelde de school enige systematiek om tegenvallende resultaten te analyseren en te laten resulteren in passende bijstellingen op leerkracht- of schoolniveau.

Het leerkrachtenteam tekent vernieuwingen, initiatieven en projecten niet altijd uit volgens de principes van goed kwaliteitsmanagement. Hierdoor gaan kansen verloren om ze geregeld doelgericht te evalueren, problemen in kaart te brengen en waar nodig bij te sturen.

De leerlingen van het zesde leerjaar nemen al enkele jaren deel aan een externe eindtoets van de eigen koepel. De deelname gebeurt echter niet officieel waardoor het schoolteam de resultaten van haar leerlingen niet kan toetsen aan die van andere vergelijkbare scholen. In het kader van interne kwaliteitszorg mist het zo mogelijkheden om na te gaan welke aspecten binnen de leergebieden al goed lopen en welke om bijsturing vragen.

Groeimarge is er door de evaluatie- en rapporteringspraktijk in overeenstemming te brengen met de visie van het eigen pedagogisch project en met die van de leerplannen. Vooral de rapporteringspraktijk is aan herziening toe. Zo komen in de schoolrapporten momenteel de talenten van de leerlingen weinig tot hun recht, krijgen bepaalde leergebieden geen correcte invulling en is het overaanbod aan punten, procenten en medianen weinig eigentijds. Leerlingen die het op cognitief vlak wat moeilijker hebben, vinden in het huidige rapport weinig appreciatie voor aanwezige talenten en voor het geleverde werk.

Talenbeleid Het schoolteam ontwikkelde een beknopte visie omtrent het voeren van een talenbeleid. De vertaling van de visie naar concrete doelen die jaarlijks opgefrist, geëvalueerd en bijgestuurd worden, heeft nog groeimarge.

Aansluitend bij de visie bracht het schoolteam mogelijke acties in kaart op leerlingen-, leerkrachten- en schoolniveau. De opgelijste acties maken duidelijk dat er een essentiële rol is weggelegd voor de leerkrachten om via hun onderwijsaanbod en lesaanpak te werken aan de realisatie van het talenbeleid. Deze rol wordt momenteel echter nog te weinig vertaald in welomschreven verwachtingen naar de leerkrachten toe. Zo ontbreken voor hen onder meer afspraken omtrent het gericht werken aan de school-, thema- en instructietaal.

De klas- en zorgleerkrachten ontwikkelen initiatieven (screenings, observaties, tests ...) om de talige behoeften van alle leerlingen in kaart te brengen, op te volgen en eraan tegemoet te komen. Ze zijn zich ervan bewust dat de talige behoeften van de huidige schoolpopulatie naar de toekomst toe sterk kan wijzigen. Binnen deze context ondernam het schoolteam al stappen gericht op het bevorderen van de communicatie met anderstalige leerlingen en ouders. Tevens lopen in verschillende klassen initiatieven die het omgaan met taaldiversiteit en taalcultuur op een positieve wijze bevorderen. Het schoolteam zet ook stevig in op talensensibilisering en taalinitiatie Frans.

GOK- en zorgbeleid Het huidige zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid van de school is geïntegreerd in het geheel van de schoolwerking. Het schoolteam wendt de toegekende SES-lestijden (SES staat voor Sociaal-Economische-Status) in beide onderwijsniveaus in hoofdzaak aan om binnen de dagdagelijkse klaspraktijk differentiatie en remediëring mogelijk te maken. Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen in kaart brengt.

De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen.

Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het ontwikkelde hiervoor naast een gedragen zorgvisie ook een zorgbeleidsplan. De inhoud van beide documenten vormt de rode draad doorheen tal van initiatieven binnen de globale zorgwerking. De acties (op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten duidelijk aan bij de zorgvisie van de school. Er is hierbij ook aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het team kan nog verder groeien in het organiseren van acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen.

De schoolorganisatie zorgt ervoor dat het team middelen en ondersteuning krijgt bij de realisatie van de initiatieven binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid en neemt initiatieven om de opgedane inzichten en vaardigheden te implementeren op de werkvloer.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling vertrekt de thematische werking vaak vanuit de inbreng van de kleuters.
- De meeste kleuteronderwijzers organiseren wekelijks activiteiten gericht op de verwerving van wiskundige vaardigheden en inzichten. Sommigen stellen zelfs permanent materialen ter beschikking waarmee de kleuters onder meer tijdens het vrij spel mogen wegen en meten.
- Meerdere gevarieerde activiteiten in de kleuterafdeling zijn erop gericht om de kleuters de verschillende domeinen van muzische vorming te laten verkennen en ervaren.
- In de lagere afdeling leveren meerdere onderwijzers inspanningen om tijdens de lessen wiskunde actieve en gedifferentieerde werkvormen toe te passen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De zorgcoördinatoren leveren uitstekend werk bij de aansturing van de leerbegeleiding en de pedagogisch-didactische werking van de school.
- Het schoolteam levert inspanningen om leerlingen met sociaal-emotionele, leer- of ontwikkelingsproblemen op te vangen, te ondersteunen en te begeleiden.
- Met allerlei acties gericht op een sportieve levensstijl, milieubewustzijn, verkeersveiligheid en taalinitiatie Frans wil de school zich profileren als een eigentijdse basisschool.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het team waardeert de directeur voor het noeste werk dat hij levert om de school op organisatorisch en administratief vlak draaiende te houden.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen de efficiëntie van hun plannings-, observatie- en bewakingsinstrumenten alsook van het kleutervolgsysteem optimaliseren.
- De kleuteronderwijzers kunnen bij elke thema-uitwerking tijd voorzien om doelgericht te observeren en te remediëren.
- De kleuteronderwijzers kunnen in elk thema of bij de bespreking van de kalenders een aantal begrippen (wiskundige en andere) intentioneel nastreven. Tevens kunnen sommigen meer inzetten op het oefenen van wiskundige vaardigheden.
- In de lagere afdeling kunnen de onderwijzers het aanbod aan reële meetoefeningen verhogen door klasdoorbrekend meetstands en -circuits te organiseren. Binnen dit kader dienen de onderwijzers na te gaan of het aanbod aan materialen om te meten, te wegen, te vergelijken ... in voldoende mate aanwezig is zodat actief leren mogelijk is.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De onderwijzers kunnen afspraken maken over het aantal foutenanalyses en het gebruik ervan.
- Meerdere onderwijzers kunnen hun handelingsbekwaamheid als eerstelijnsheper binnen de zorgwerking versterken.
- De onderwijzers van de derde graad kunnen de reguliere lessen Frans beter afstemmen op de visie en de doelen van het leerplan.
- De leermeesters lichamelijke opvoeding kunnen de planning en concrete uitwerking van hun lessen beter op elkaar afstemmen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolbestuur kan het beleidsvoerend vermogen van de school versterken door binnen een kernteam de opdrachten voor de directeur (organisatorisch en administratief) en de twee zorgcoördinatoren/beleidsondersteuners (pedagogisch-didactisch) duidelijk af te bakenen, te officialiseren, op te volgen, te evalueren en indien nodig bij te sturen.
- Het schoolbestuur kan duidelijkheid scheppen over wie het functioneren van de leerkrachten op de klasvloer gaat opvolgen en evalueren.
- Het schoolteam kan vernieuwingen op schoolniveau uitwerken conform de principes van goed kwaliteitsmanagement.
- Het schoolteam kan de leerlingen van het zesde leerjaar officieel laten deelnemen aan de koepeligen eindtoets en met de verkregen evaluatiegegevens de kwaliteitszorg verder uitbouwen.
- Het team kan de rapporteringspraktijk beter afstemmen op de uitgangspunten van het eigen pedagogisch project en op de visie van het leerplan.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De team van de lagere afdeling moet de eindtermen voor muzische vorming in voldoende mate bereiken.
- De school moet de tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne wegwerken.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
 - voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor muzische vorming.
- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **08-12-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Eddy LAMBERTS de inspecteur-verslaggever	Dirk PEETERS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	